

16 januari 2013

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsoptolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],

geboren op [datum],

woonachtig te [plaats],

hierna te noemen: klaagster,

juridische adviseurs: mr. J.F. Roth en mr. R. Hebly, advocaten te Amersfoort,

tegen:

broeder [naam]

geboren op [datum],

de persoon over wie geklaagd wordt,

hierna ook te noemen: aangeklaagde,

lid van de Abdij Maria Toevlucht,

juridisch adviseur: mevrouw C.A.A. Duizer.

1. De procedure

Het klagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 11 april 2012. Op 4 juli 2012 is een verweerschrift binnengekomen van mevrouw C.A.A. Duizer, namens aangeklaagde.

Op 7 november 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Namens klaagster zijn verschenen haar juridische adviseurs mr. J.F. Roth en mr. R. Hebly. Namens aangeklaagde is C.A.A. Duizer voornoemd verschenen.

Op 21 november 2012 is een e-mailbericht binnengekomen van mr. Roth met daarin het verzoek om een week uitstel van de aanhoudingstermijn van twee weken die de Klachtencommissie op 7 november 2012 had gesteld naar aanleiding van de zitting.

Op 28 november 2012 is een e-mailbericht binnengekomen van mr. Roth, waarin hij de Klachtencommissie verzoekt om op grond van artikel 12 van de onderhavige Klachtenprocedure een onafhankelijk medisch advies aan te vragen bij een (medisch) deskundige.

Op 6 december 2012 is een brief binnengekomen van mr. Roth, waaruit blijkt dat klaagster geen toestemming geeft voor het verstrekken van haar medische informatie en dat het verzoek van 28 november 2012 derhalve als ingetrokken moet worden beschouwd.

2. De klacht

2.1. Klaagster zat in [jaar/jaar] op de kunstacademie in [plaats]. Klaagster woonde in die tijd in [plaats]. Zij was 39 jaar oud. Klaagster kwam, na zes jaar gewerkt te hebben als advocaat, in aanraking met de bijbel en wilde daar meer over weten. Via een vriend is zij toen gewezen op de Abdij Maria Toevlucht in [plaats], alwaar een studiecentrum was. Externen konden in de Abdij logeren en er ook op retraite gaan. Klaagster is toen eerst een paar keer gaan kijken en is een weekendje gaan logeren. Het viel haar op dat het heel stil was, dat niemand wat zei en dat ze niet aangesproken werd.

2.2. Aangeklaagde was de toenmalige abt van de abdij en hij hield zich bezig met ‘zen-meditatie’, mede doordat hij in zijn studietijd in [plaats] met yoga had kennis gemaakt. De ‘zen-meditatie’ had in de abdij een plaats gekregen en heeft in de loop der jaren vele gasten getrokken. In juli [jaar] was er een zen-meditatieweekend onder leiding van een andere broeder, maar ook aangeklaagde was daarbij aanwezig.

2.3. Enkele jaren later in [jaar] ontdekte klaagster dat aangeklaagde in [plaats] een lezing zou geven over het Christendom en het Boeddhisme. Klaagster heeft aangeklaagde toen gevraagd om de tekst van de lezing. Aangeklaagde is daarop bij klaagster op bezoek gekomen. Al snel ontstond een affectieve en seksuele relatie tussen klaagster en aangeklaagde. Klaagster was in die periode erg op zoek naar geborgenheid en naar een stabiele relatie. Volgens aangeklaagde was klaagster het voor hem. In haar zoektocht naar geborgenheid is klaagster volledig overrompeld door aangeklaagde. Klaagster heeft lange periode verkeerd in volstrekte afhankelijkheid van aangeklaagde, een geestelijke. Klaagster en aangeklaagde hadden zich gezamenlijk ingeschreven voor een woning. Aangeklaagde vertrok echter eind [jaar]/begin [jaar] plotseling naar [land]. Na terugkeer uit [land] wilde aangeklaagde nog wel seksueel contact houden, maar klaagster heeft hem uiteindelijk de deur gewezen in [jaar] toen klaagster er achter kwam dat er ook andere vrouwen waren met wie aangeklaagde (seksuele) contacten had.

2.4. Klaagster heeft een psychiatrisch verleden. Kort na het overlijden van de vader van klaagster, is klaagster in [jaar] ziek geworden en opgenomen in de psychiatrische inrichting [naam]in [plaats]. Daar is klaagster uiteindelijk vrijwillig tot [jaar] gebleven. Klaagster heeft na haar periode in [naam] nog op diverse locaties in [plaats] gewoond. In [jaar] is zij van [plaats] naar [plaats] verhuisd. Daar is zij gaan wonen in een recreatiewoning in een omgeving met veel mooie natuur. Klaagster is in [jaar] vanuit [plaats] verhuisd naar [plaats] om in een nieuwe omgeving rust voor zichzelf te creëren. In [plaats] heeft klaagster meerdere psychologische gesprekken gehad, waarin zij (vanaf ongeveer [jaar]) eindelijk over alle gebeurtenissen heeft kunnen vertellen. Dit waren gesprekken ter verwerking van posttraumatische stress. Klaagster heeft momenteel vervolggesprekken bij een haptonoom. Met deze gesprekken wordt getracht weer voldoende zelfvertrouwen bij klaagster te kweken.

2.5. Klaagster geeft aan dat haar religieuze leven als gevolg van de hierboven beschreven gebeurtenissen op bijzonder nare wijze is overschaduwde. Klaagster is door de gebeurtenissen in verwarring geraakt en voelde zich door aangeklaagde gemanipuleerd. Zelfs in de tijd dat klaagster vrijwillig in de psychiatrische inrichting verbleef, is zij slachtoffer van seksueel misbruik geworden. Klaagster lijkt wel vanaf het moment dat zij in [jaar] voor het eerst in [plaats] kwam bij de abdij, achtervolgd door seksueel misbruik door geestelijken. Het behoeft geen betoog dat dit haar leven in ernstige mate heeft bepaald.

2.6. Klaagster hoopt door het indienen van deze klacht rust te vinden en een bepaalde wijze van verzoening met het verleden, zodat zij haar verder kan. Ook hoopt klaagster dat zij zich weer vrijelijk kan aansluiten bij een geloofsgemeenschap en dat zij zich daar vrij van haar belastende verleden kan bewegen. Klaagster wenst ook dat de verantwoordelijken openlijk excuses aanbieden voor hetgeen klaagster is aangedaan. Klaagster wenst ten slotte volledig schadeloos gesteld te worden.

3. Het verweer

Aangeklaagde heeft in zijn verweerschrift gesteld dat de aanklacht tegen hem niet-ontvankelijk moet worden verklaard omdat er, zeker ten tijde van de affectieve en intieme relatie tussen klaagster en aangeklaagde, geen sprake is geweest van een pastorale relatie. De abttermijn van aangeklaagde is gestopt in [jaar]. Daarnaast kan uit de stukken niet worden vastgesteld dat de intieme contacten tussen klaagster en aangeklaagde tegen de wil van klaagster hebben plaatsgehad en daar komt bij dat er geen functionele afhankelijkheidsrelatie tussen hen kan worden aangetoond. Aangeklaagde heeft in zijn verweerschrift verder toegelicht dat hij inderdaad een intieme liefdesrelatie met klaagster heeft gehad, waarbij er sprake was van gelijkheid. Het avontuur van liefde brengt volgens aangeklaagde een wederzijdse afhankelijkheid te weeg, maar toch was klaagster in staat van haar kant uit om in [jaar] de relatie met aangeklaagde te verbreken. Aangeklaagde heeft dit geaccepteerd. Aangeklaagde heeft zich nooit opgedrongen aan klaagster of op welke manier dan ook dwang op haar uitgeoefend. In [jaar] vroeg klaagster aangeklaagde om met haar te trouwen, maar toen kon aangeklaagde dat niet meer. Er is volgens aangeklaagde nooit sprake geweest van een pastorale relatie en er heeft geen enkele intieme handeling tussen hen plaatsgehad zonder beider volledig vrijwillige participatie. In de ogen van aangeklaagde is het niet zo dat het 'misbruik' klaagster achtervolgde. Klaagster heeft zelf de situaties opgezocht, waarvan zij achteraf – vanuit eigen onverwerkt verdriet, het gemis van een levenspartner, onmacht of woede hieromtrent – kon menen deze als misbruik te hebben ervaren en gezien. Nu lijkt er woede te zijn bij klaagster dat ze aangeklaagde niet kan bezitten, niet met hem kan trouwen, terwijl zij vanaf de eerste dag wist dat zijn leven een celibatair leven was. Aangeklaagde stelt dat hij zich blijkbaar heeft vergist in de inschatting van het vermogen van klaagster om dit aan te kunnen.

4. De beoordeling

4.1. Volgens artikel 1.3. van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.K. Kerk (hierna: de Procedure) moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of *in een afhankelijkheidsrelatie* seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Het relaas van klaagster, geschetst in haar klagschrift, komt geloofwaardig en oprecht over. Nu niet ter discussie staat dat er geen sprake was van dwang, zal de Klachtencommissie de vraag moeten beantwoorden of er sprake is van een afhankelijkheidsrelatie. Naar het oordeel van de Klachtencommissie moet die vraag ontkennend worden beantwoord, nu klaagster bij aanvang van het gestelde seksueel misbruik ongeveer 40 jaar oud was en hoog opgeleid. Wel is gebleken dat het gaat om een kwetsbare vrouw, maar op geen enkele wijze is

gebleken dat er in de betrokken periode sprake was van een zodanige geestelijke beperking dat er sprake was van een afhankelijkheidsrelatie. Uit de stukken blijkt ook dat het klagster is geweest die zelf steeds het contact bleef opzoeken, met aangeklaagde heeft samengewoond en in staat is geweest om de relatie in [jaar] met hem te verbreken. Ook heeft klagster aangeklaagde in [jaar] gevraagd om met haar te trouwen. Gelet op het voorgaande ziet de onderhavige klacht dan ook niet op seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure en derhalve zal klagster op grond van het voorgaande dan ook niet-ontvankelijk worden verklaard in haar klacht. De Klachtencommissie wil echter niet nalaten op te merken dat het niet onaannemelijk is dat er sprake is geweest van onverstandig grensoverschrijdend en vanuit de kuisheidsgelofte bezien ongeoorloofd gedrag van aangeklaagde.

5. Het advies

De Klachtencommissie verklaart klagster niet-ontvankelijk in haar klacht.

Dit advies is vastgesteld op 16 januari 2013 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, drs. A.M. van Beelen en W.A.M.C. Mol, leden, bijgestaan door mr. M. van der Meulen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van art. 16.4 van de Regeling wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de abt van de Abdij Maria Toevlucht en aan de gemachtigden van klagster en aan aangeklaagde verzonden.